

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 40/06-67

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 6. decembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti spoločnosti H., a. s., B., zastúpenej advokátom Mgr. T. K., Advokátska kancelária, s. r. o., B., namietajúcej porušenie jej základného práva na súdnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti H., a. s., na súdnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 b o l o p o r u š e n é .

2. Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 s a z r u š u j e a v e c s a v r a c i a K r a j s k é m u s ú d u v Ž i l i n e n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. Spoločnosti H., a. s., p r i z n á v a ú h r a d u t r o v k o n a n i a v s u m e 8 6 8 2 S k , k t o r é j e j e K r a j s k ý s ú d v Ž i l i n e p o v i n n ý z a p l a t i ť n a ú č e t A d v o k á t s k e j k a n c e l á r i e , s . r . o . , B . , d o d v o c h m e s i a c o v o d p r á v o p l a t n o s t i t o h t o r o z h o d n u t i a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola telefaxom 6. februára 2006 a následne poštou 8. februára 2006 doručená sťažnosť spoločnosti H., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. T. K., Advokátska kancelária, s. r. o., B., v ktorej namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako prenajímateľka uzatvorila 12. septembra 1995 so spoločnosťou E., a. s., (ďalej len „odporkyňa“) ako nájomníčkou nájomnú zmluvu, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť hotel J. a hotel B. s príslušenstvom, na obdobie 30 rokov.

Podľa príslušných ustanovení zákona č. 220/2000 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 189/1993 Z. z. o Fonde detí a mládeže v znení zákona č. 378/1998 Z. z. (ďalej len „zákon č. 220/2000 Z. z.“) bola s účinnosťou od 21. júla 2000 pod sankciou zániku zmluvy ustanovená zmluvným stranám povinnosť dať uzatvorené nájomné zmluvy v lehote 6 mesiacov do súladu s § 3a ods. 1 až 3 citovaného zákona. Zároveň z neho vyplývala skutočnosť, že nájomné zmluvy, ktoré mali ku dňu jeho účinnosti trvať viac ako päť rokov, podliehajú súhlasu Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku Slovenskej republiky.

Podľa názoru sťažovateľky predmetná nájomná zmluva márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty podľa zákona č. 220/2000 Z. z. zanikla 22. januára 2001 vzhľadom na to, že uvedený zákon bol v tom čase platný a účinný. Na tomto právnom základe podala sťažovateľka 5. februára 2001 Okresnému súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) návrh na vypratanie nehnuteľnosti a jej vydanie sťažovateľke.

Dňa 1. februára 2002 bol v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka zákonov“) uverejnený nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 25/00 zo 17. januára 2002, podľa ktorého nie je § 15a, § 15b a § 15c zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 189/1993 Z. z. o Fonde detí a mládeže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Fonde detí a mládeže“) v súlade s čl. 1 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a s čl. 141 ods. 1 ústavy. Následne okresný súd rozsudkom z 11. septembra 2002 žalobu sťažovateľky zamietol.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie s odôvodnením, že rozsudok je založený na nesprávnom právnom posúdení veci s poukazom na to, že rozhodnutia ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov majú výlučne účinky ex nunc, t. j. od okamihu ich vyhlásenia v Zbierke zákonov, a nie spätne (ex tunc). Krajský súd rozsudkom z 15. júla 2003 rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu potvrdil a zároveň pripustil vo veci dovolanie podľa § 238 ods. 3 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

O dovolaní sťažovateľky rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 1 Cdo 225/04-278 z 28. apríla 2005 tak, že rozsudok druhostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľka podaním z 12. septembra 2005 žiadala rozšírenie svojho návrhu na určenie, že predmetná nájomná zmluva zanikla 22. januára 2001 a pre prípad, že by sa krajský súd s týmto právnym názorom nestotožnil, žiadala, aby pripustil dovolanie pre riešenie právnej otázky zásadného významu. Krajský súd návrh sťažovateľky na rozšírenie návrhu uznesením z 13. septembra 2005 zamietol a následne napadnutým rozsudkom sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 potvrdil rozsudok prvostupňového súdu. Rozsudok krajského súdu bol právnomu zástupcovi sťažovateľky doručený 5. decembra 2005.

Podľa názoru sťažovateľky boli napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 porušené jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto navrhuje, aby ústavný súd vo veci jej sťažnosti prijal tento nález:

„1. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline, č. k. 23 Co 263/05 zo dňa 13. 09. 2005, bolo porušené právo sťažovateľa vlastníť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a právo sťažovateľa na spravodlivý proces garantované v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 23 Co 263/05 zo dňa 13. 09. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 40/06-26 z 22. februára 2006 ju

a) v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 prijal na ďalšie konanie,

b) v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 odmietol pre nedostatok právomoci.

Po prijatí (časti) sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu krajského súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu krajského súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľky ústavnému súdu oznámil, že trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predseda krajského súdu ústavnému súdu oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vyjadrenie predsedu krajského súdu bolo ústavnému súdu doručené 5. júna 2006. Okrem iného sa v ňom uvádza:

„Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúce z Listiny základných práv a slobôd, ako i článku I. Ústavy SR. Jedným z týchto princíпов predstavujúcim súčasť práva na riadny proces, ako i pojem právneho štátu vylučujúcim

ľubovôľu pri rozhodovaní je i povinnosť súdu svoje rozsudky odôvodniť (ust. § 157 ods. 1 O. s. p.), a to spôsobom zakotveným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p..

Pokiaľ súd hodnotí podľa svojej úvahy dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, uvádza ich v odôvodnení svojho rozhodnutia tak, že poukáže na podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti má preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení riadil.

Ak podľa názoru sťažovateľa Krajský súd v Žiline vo svojom rozhodnutí sa dôsledne nemal zaoberať z hmotnoprávneho hľadiska, prečo aplikoval ustanovenie ZOUS tak, že nálezu Ústavného súdu SR prisúdil účinky ex tunc, hoci sťažovateľ na základe dostupnej literatúry rozsiahlo argumentoval opačne, nepochybne jeho práva na spravodlivý proces nemohli byť porušené, ak síce stručne, ale jednoznačne a jasne krajský súd svoje rozhodnutie i odôvodnil. Ak by i sťažovateľ sa domnieval, že malo byť rozhodnutie odôvodnené vo väčšom rozsahu, alebo bolo nesprávne, či vôbec právne posúdenie nekorešpondovalo s hmotným právom, nepochybne tu sťažovateľovi vzniklo oprávnenie alebo možnosť namietat' toto v rámci dovolacieho konania (nesprávny právny záver – pod ktorý môžeme podradiť i prípadné neúplné odôvodnenie – je vždy dovolacím dôvodom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu), sťažovateľ však túto možnosť nevyužil a podľa nášho názoru nevidíme žiadny iný dôvod, ktorým by sa nezavdalo v rámci prejednávania veci sťažovateľa na odvolacom súde zásadám spravodlivého procesu vyplývajúceho z Listiny základných práv a slobôd.

Podľa nášho názoru navyiac sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje, keď nevyužil možnosť podania dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Pokiaľ i odvolací súd vo svojom výroku nepripustil možnosť podania dovolania, takým výrokom nie je dovolací súd viazaný, lebo otázku po právnej stránke zásadného významu rieši ako otázku predbežnú.“

Ústavný súd na základe oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky, že trvá na ústnom pojednávaní, nariadil verejné pojednávanie vo veci na 24. október 2006.

Na verejnom pojednávaní 24. októbra 2006 sa zúčastnil len právny zástupca sťažovateľky, ktorý vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol: „... *prejednáváná vec, má pre žalovaného alebo pre sťažovateľa, ako aj pre všetky zúčastnené strany v tomto spore a podľa nášho názoru aj pre aplikáciu celého právneho poriadku v Slovenskej republike, ďalekosiahly význam. Sťažovateľ vedie v podobných veciach niekoľko súdnych konaní, ktoré už trvajú od roku 2000 a doteraz je toto jediné v zásade právoplatne skončené. Všetky všeobecné sudy doposiaľ sa nestotožnili s názorom sťažovateľa, ktorý bol prezentovaný v podaniach na všeobecné sudy aj v tejto veci, ako je v sťažnosti podanej Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Máme za to, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné a neústavné jednak z otázky po stránke formálnej, to znamená odôvodnenie, ktoré obsahuje napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, je nedostatočné a nepredstavuje garanciu základných práv sťažovateľa. Ústavný súd viackrát judikoval, že súčasťou práva na spravodlivý proces je aj náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia, kde sa účastníci konania jasne a zrozumiteľne dozvedia, prečo súd aplikoval použiteľné právo tým spôsobom, ktorým ho aplikoval, aké úvahy viedli súd k takejto aplikácii práva a prečo z tejto aplikácie práva vyvodil ten záver, ktorý vyvodil. Máme za to, že rozhodnutie krajského súdu toto nespĺňa, tým pádom je v rozpore s § 157 Občianskeho súdneho poriadku a predstavuje aj porušenie základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Čo je však z našej strany podstatnejšie, je materiálna stránka sťažnosti a materiálna stránka neústavnosti rozhodnutia Krajského súdu v Žiline a podľa nášho názoru aj všetkých predchádzajúcich rozhodnutí súdov v tejto veci. Rozhodnutie krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúce rozhodnutie Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši, sú podľa nášho názoru arbitrárne a nemajú oporu v platnej právnej úprave. Krajský súd, ako aj Okresný súd v Liptovskom Mikuláši, nesprávne aplikovali právo a nesprávnym spôsobom pripísali nálezu ústavného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o nesúlade určitých ustanovení zákona 220/2000 účinky *ex tunc*, a nie účinky *ex nunc* ako v zmysle ústavy a v zmysle príslušných právnych predpisov by malo mať. Aplikácia ustanovení § 41a zákona o ústavnom súde a o konaní pred ním, ktorú použil krajský súd, nie je správna a nemôže byť správna. Ak by bola takáto aplikácia príslušného ustanovenia v súlade s právnym poriadkom a v súlade s Ústavou Slovenskej republiky malo by to ďalekosiahle následky pre stabilitu právneho poriadku a pre rozhodovania súdov v podobných veciach, ako aj vo*

veciach, ktoré súvisia so zákonmi a inými právnymi predpismi, ktorých súlad je preskúmaný ústavným súdom. Tá argumentácia, ktorá je obsiahnutá v ústavnej sťažnosti, je v tejto stránke veľmi, myslím, obširna a dáva tie otázky, na ktoré sme nedostali na všeobecných súdoch relevantné odpovede. Máme za to, že ak právny predpis, ktorý je v čase jeho aplikácie platný a účinný, založí určité práva a povinnosti stranám, a tieto prakticky vzniknú, zaniknú alebo sa zmenia v dobe platnosti a účinnosti predmetného zákona, po rozhodnutí ústavného súdu o jeho neústavnosti tieto už nadobudnuté práva a povinnosti už nezanikajú a nemôžu sa meniť. Z rozhodnutí súdov, všeobecných súdov v tejto veci, ako aj v podobných veciach, sme našli alebo aj z podstaty veci sme našli, asi tri spôsoby, ktorými súdy sa zaoberajú touto myšlienkou. Prvý spôsob je aplikácia ustanovení § 41a zákona o ústavnom súde na spätné účinky nálezu ústavného súdu o súlade právnych predpisov asi v nasledovnej forme. Ak nájomná zmluva, ktorá bola predmetom konania na všeobecnom súde zanikla márnym uplynutím lehoty ustanovenej zákonom, na jej zosúladenie s príslušnými ustanoveniami zákona 220/2000 nálezom ústavného súdu sa kvázi jej platnosť obnovuje od rozhodnutia ústavného súdu a nájomná zmluva trvá naďalej. V tom prípade všeobecné súdy nemôžu vyhovieť sťažnosti alebo žalobe sťažovateľa na vypratanie nehnuteľností a musia túto zamietnuť, nakoľko je daný právny titul pre užívanie nehnuteľností, pretože zmluva, ktorá na základe neskôr určeného neústavného predpisu zanikla, bola rozhodnutím ústavného súdu kvázi obnovená a konvalidovaná. Druhý prístup môžeme charakterizovať tak, že rozhodnutím ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov konkrétne o nesúlade určitých ustanovení zákona 220/2000 nastáva situácia, keď sa má za to, že nájomná zmluva ani nikdy nezanikla, pretože ten zákon, na základe ktorého mala ex lege zaniknúť, bol neskôr vyhlásený za neústavný. To znamená existuje nájomná zmluva, táto nájomná zmluva vždy existovala, a nie je dôvod na vyhovieť žalobe sťažovateľa o vypratanie nehnuteľností. Tretí prístup, ktorý podľa nášho názoru zodpovedá platnému právnemu poriadku v Slovenskej republike sa dá charakterizovať nasledovne. V roku 2001, v januári roku 2001 na základe platného a účinného zákona zanikla nájomná zmluva, ktorá nebola daná do súladu s príslušnými ustanoveniami zákona o Fonde detí a mládeže v znení novely č. 220/2000. O rok neskôr vo februári 2002 bol vyhlásený nález ústavného súdu, ktorým boli ustanovenia, na základe ktorých nájomná zmluva stratila platnosť, resp. zanikla, vyhlásené za rozporné

s ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky. Toto rozhodnutie ústavného súdu však môže mať účinky len do budúcnosti. Toto rozhodnutie ústavného súdu nevytvára alebo neobnovuje žiadnym spôsobom platnosť už skôr zaniknutých nájomných vzťahov, a nie je spôsobilé reštituovať titul pre nájomcu na užívanie nehnuteľností. V tomto prípade mali všeobecné súdy, konkrétne Okresný súd v Liptovskom Mikuláši a Krajský súd v Žiline rozhodnúť tak, že žalobe sťažovateľa by vyhovelí a ak boli splnené iné zákonné náležitosti bol by žalovaný, teda spoločnosť E., a. s., povinný nehnuteľnosti vypratať. Tieto závery si dovoľujeme vyvodiť z aplikácie ustanovení zákona o ústavnom súde a o konaní pred ním z príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ako aj z princípov, na ktorých je právny poriadok Slovenskej republiky postavený. Máme za to, že nie je úlohou súdov a takúto úlohu nie je možné nájsť ani v ustanoveniach Ústavy Slovenskej republiky alebo Občianskeho súdneho poriadku, aby suplovali zákonodárnu moc, ktorá v tomto prípade porušila určité práva nájomcov, toto porušenie bolo neskôr deklarované rozhodnutím ústavného súdu o nesúlade príslušného zákona a súdy sa tak povediac nemôžu dostať do pozície pozitívneho zákonodarcu, keď by svojim rozhodnutím suplovali rozhodnutie národnej rady, ktorá mala osobitným predpisom alebo nejakým iným spôsobom napraviť porušené práva. Mám za to, že tento názor si osvojuje aj ústavodarca, zákonodarca, keďže napríklad v konaní o súlade alebo po rozhodnutí o súlade zákona o sociálnom zabezpečení, nebolo okamžite všetkým nespravodlivo a neústavne preskúmaným invalidným dôchodcom vyplatené kvázi dlžné (plnenie), alebo neboli vyplatené kvázi dlžné invalidné dôchodky, ale zákonodarca, ústavodarca chce pristúpiť k tomu, že prijme osobitnú normu a myslím, že v súčasnosti je v legislatívnom procese, ktorou by reparoval tie porušenia, tie nespravodlivosti, ktoré boli spôsobené nezákonným a neústavným zákonom prijatým národnou radou. Pre postup všeobecných súdov, ktorý som napísal v prvých dvoch variantoch, neexistuje zákonný podklad. Z toho mála odôvodnenia, ktoré nám bolo doručené v písomných vyhotoveniach rozsudkov, poprípade z tých odôvodnení, ktoré padli na ústnych vyhláseniach rozhodnutí vo veci, môžeme len dovodiť, že súdy používajú ako odôvodnenie svojho rozhodnutia ustanovenia § 41a ods. 3, to znamená stratou účinnosti prípadne platnosti právnych predpisov na základe nálezu sa neobnovuje platnosť právnych predpisov nimi zrušených, ak však išlo len o ich zmenu a doplnenie, platí skorší právny predpis v znení platnom pred touto zmenou. To je jedno z odôvodnení, ktoré sa vyskytuje

v týchto rozhodnutiach. Takéto odôvodnenie nie je ani v najmenšom relevantné pre tú vec, ktorú súdy prejednávali. Žiadna zo strán, žiaden z účastníkov konania nespochybnil to, že platí právny stav pred novelou zákonom č. 220/2000, to znamená súčasťou právneho predpisu od vyhlásenia nálezu ústavného súdu v tejto veci nie sú ustanovenia 15a, 15b a 15c, nakoľko tieto sú v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Avšak toto ustanovenie nijako nehovorí o tom, ako sa dotýka rozhodnutie ústavného súdu o súlade už nadobudnutých práv a povinností pred rozhodnutím ústavného súdu. To, že platí skorší právny stav, neznamená, že sa obnovujú alebo zanikajú alebo sa nejakým spôsobom menia právne úkony, ktoré vznikli, zanikli alebo sa zmenili na základe neskôr určeného neústavného predpisu. Druhým odôvodnením, ktorým bolo vlastne zdôvodňované aj konanie o dovolaní alebo naliehavá právna otázka v konaní o dovolaní v tejto prejednávanej veci, je ustanovenie § 41b ods. 2 za bodkočiarkou. Povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať. Toto ustanovenie sa týka rozhodnutí orgánov štátnej moci, štátnej správy, ktoré boli spravené na základe zákona, ktorý neskôr bol vyhlásený za neústavný. V prejednávanej veci na všeobecných súdoch však nebol, neexistovalo, nebolo predmetom sporu žiadne rozhodnutie, žiadne konanie, ktoré by bolo vydané na základe zákona, ktorý neskôr stratil svoju platnosť, poprípade účinnosť. Sťažovateľ sa domáhal vypratania nehnuteľností na základe príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka na základe príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Podľa vedomostí sťažovateľa tieto ustanovenia nikdy neboli napadnuté na ústavnom súde alebo nebol podaný žiaden návrh na preskúmanie súladu týchto ustanovení s Ústavou Slovenskej republiky a nikdy k takému rozhodnutiu ani neprišlo. To, že prapodstatou veci je zánik nájomnej zmluvy ex lege, je iná vec. Na takéto, alebo na vznik a zánik takéhoto právneho úkonu nemožno aplikovať ustanovenie § 41b ods. 2 a odôvodnenie všeobecných súdov v tejto veci je zmätočné a postráda právnu relevanciu podľa názoru sťažovateľa.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa čl. 125 ods. 3 ústavy ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v odseku 1 je nesúlad, strácajú príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali, sú povinné do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť ich do súladu s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. b) a c), aj s inými zákonmi, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. d), aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

Podľa čl. 125 ods. 6 ústavy rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.

Podľa § 41 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nález, ktorým sa

zistil nesúlاد právnych predpisov s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, vyhlási sa spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Nález je všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov.

Podľa § 41a ods. 1 zákona o ústavnom súde právny predpis, jeho časti alebo niektoré jeho ustanovenia strácajú účinnosť dňom vyhlásenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov.

Podľa § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde stratou účinnosti, prípadne platnosti právnych predpisov na základe nálezu ústavného súdu sa neobnovuje platnosť právnych predpisov nimi zrušených; ak však išlo len o ich zmenu alebo o doplnenie, platí skorší právny predpis v znení platnom pred touto zmenou alebo doplnením.

Podľa § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde ostatné právoplatné rozhodnutia vydané v občianskoprávnom alebo správnom konaní na základe právneho predpisu, ktorý celkom, sčasti alebo v niektorom ustanovení stratil účinnosť, zostávajú nedotknuté; povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ak je v danom prípade oprávnený o ochrane základných práv sťažovateľa rozhodnúť všeobecný súd, je právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať vo veci vylúčená.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré im predchádzalo alebo rozhodnutím samotným, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Za výnimku zo zásady, podľa ktorej výklad zákonov prislúcha predovšetkým všeobecným súdom, považuje ústavný súd najmä výklad ustanovení zákona o ústavnom súde. V danom prípade ide najmä o výklad tých ustanovení zákona o ústavnom súde, z ktorých možno vyvodiť právne účinky nálezov ústavného súdu vydaných v konaní o súlade právnych predpisov na konania pred súdmi a inými orgánmi verejnej moci v individuálnych veciach. Čo sa týka sťažnosti sťažovateľky, táto sa odvoláva práve na výklad ustanovení § 41a ods. 3 a § 41b ods. 2 v spojení s § 41 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pre označené ustanovenia zákona o ústavnom súde je charakteristické vzájomné pôsobenie princípu ochrany a zachovania ústavnosti na jednej strane a princípu právnej istoty na strane druhej. Oba princípy sú neoddeliteľnou súčasťou princípu právneho štátu vyjadreného v čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy. Princíp ochrany a zachovania ústavnosti sa realizuje v danom prípade samotným rozhodovaním ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy a jeho následnými právnymi účinkami na rozhodnutia, resp. rozhodovanie súdov a iných orgánov verejnej moci v individuálnych veciach. Princíp právnej istoty sa prejavuje v dvoch smeroch. Jednak je založený na prezumpcii ústavnosti právnych predpisov (až do opačného rozhodnutia ústavného súdu) a jednak na zachovaní právoplatnosti rozhodnutí súdov a iných orgánov verejnej moci vychádzajúcich z prezumpcie ústavnosti. Podľa už viackrát vysloveného právneho názoru

ústavného súdu pri kolízii spomínaných princípov je potrebné uprednostniť princíp zachovania a ochrany ústavnosti, a to za súčasného spolupôsobenia brzd vyplývajúcich z uplatnenia princípu právnej istoty (mutatis mutandis I. ÚS 51/06, II. ÚS 72/06). V danom prípade bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či skutkové a právne okolnosti veci, ktorá tvorí predmet sťažnosti sťažovateľky, umožňujú uplatnenie tohto všeobecného východiska formulovaného v doterajšej judikatúre ústavného súdu (okrem I. ÚS 51/06, II. ÚS 72/06 tiež napr. II. ÚS 191/06, II. ÚS 192/06), alebo naopak je v danom prípade v dôsledku pôsobenia brzd vyplývajúcich z uplatnenia princípu právnej istoty toto východisko nepoužiteľné, resp. či vôbec ide o situáciu, pri riešení ktorej je takýto prístup aktuálny.

V danom prípade sa sťažovateľka sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005.

V odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu sa okrem iného uvádza:

«V prejednávanej veci je nepochybné, že vydaním nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 17. 1. 2002 sp. zn. PL. ÚS 25/00 zverejneného v Zbierke zákonov pod č. 44/2002 stratili platnosť ustanovenia § 15a, 15b, 15c zákona č. 220/2000 Z. z.

Podľa ust. § 41a ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. stratou účinnosti prípadne platnosti právnych predpisov na základe nálezu ústavného súdu sa neobnovuje platnosť právnych predpisov nimi zrušených; ak však išlo o ich zmenu alebo o doplnenie, platí skorší právny predpis v znení platnom pred touto zmenou alebo doplnením.

Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti prvostupňový súd postupoval správne, keď skúmal, či medzi účastníkmi došlo ku skončeniu nájomného vzťahu a či teda odporca bol povinný vydať navrhovateľovi nehnuteľnosti v zmysle § 15a ods. 2 zák. č. 220/2000 Z. z.. V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny právny záver, keď návrh navrhovateľa zamietol.

Pre posúdenie časovej pôsobnosti nálezu ústavného súdu je potrebné vychádzať z každého konkrétného prípadu, pričom nemožno ponechať bez povšimnutia i základné dôvody, ktoré ústavný súd k rozhodnutiu viedli. Keďže jedným zo základných dôvodov

rozhodnutia ústavného súdu bolo porušenie zákazu retroaktivity a princípu právnej istoty, ku ktorému došlo prijatím zákona č. 220/2000 Z. z. je nepochybné, že nález ústavného súdu musí mať v tomto prípade účinky „ex tunc“, lebo inak by vyhlásenie citovaného zákona za neústavný nemalo právny ani faktický význam. Skutočnosť, že neústavný právny predpis nesmie byť realizovaný vyplýva aj z ust. § 41b ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. v zmysle ktorého ak by súd v občianskoprávnom konaní ešte pred vydaním nálezu ústavného súdu právoplatne rozhodol na základe právneho predpisu, ktorý celkom alebo v niektorom ustanovení stratil účinnosť, tak rozhodnutie súdu by síce zostalo nedotknuté, ale nebolo by ho možné nútene vymáhať.

Pokiaľ teda navrhovateľ dôvodil svoj návrh ustanoveniami zákona, ktoré boli na základe rozhodnutia Ústavného súdu SR vyhlásené za protiústavné (v čase rozhodnutia prvostupňového súdu) prvostupňový súd postupoval správne, keď jeho návrh zamietol a preto odvolací súd jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.»

Sťažovateľka v sťažnosti vo vzťahu k právnym účinkom nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 25/00 argumentuje nasledovne:

«Sme toho názoru, že uverejnenie nálezu Ústavného súdu SR o nesúlade právnych predpisov nespôsobuje, že právne účinky, ktoré vznikli pred uverejnením daného nálezu na základe platného právneho predpisu zanikajú. Zotrvávame na názore, že uverejnením nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 25/00 zo dňa 17. 01. 2002 v Zbierke zákonov nedošlo k „obnoveniu“ tých zmluvných vzťahov, ktoré zanikli v súlade s v danom čase platnými a účinnými ustanoveniami § 15a, § 15b a 15c zákona č. 183/1993 Z. z. o Fonde detí a mládeže (ďalej len „ZoFDaM“). Inými slovami povedané, právne účinky vyvolané zákonom neskôr posúdeným ako rozporným s Ústavou SR vydaním nálezu Ústavného súdu SR o nesúlade právnych predpisov nezanikajú, ale trvajú naďalej.»

Vo vzťahu k aplikácii § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného argumentuje nasledovne:

„Ustanovenie § 41b ods. 2 ZOÚS sa vzťahuje len na subjektívne práva, ktoré právoplatným rozhodnutím zrušil, založil, zmenil alebo potvrdil všeobecný súd alebo orgán verejnej správy v občianskoprávnom alebo správnom konaní. Netýka sa teda subjektívnych

práv, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli v čase pôsobnosti druhej novely zo zákona alebo v spojení s rozličnými právnymi úkonmi, na základe zmluvy alebo iných právných úkonov, napr. jednostranným právnym úkonom notifikácie vypratania predmetu nájmu a pod., to znamená právných úkonov uzavretých či vykonaných aj bez účasti orgánov aplikácie práva, realizovaných len medzi zmluvnými stranami alebo uzavretých či vykonaných s právnou pomocou advokáta alebo notára. Takéto subjektívne práva vzniknuté na základe platného práva a jeho realizácie aj bez účasti orgánov aplikácie práva zostávajú podľa nášho názoru tiež nedotknuté.“

Z citovaného vyplýva, že prístup krajského súdu a sťažovateľky k predmetu namietaného konania sa líši v posúdení dvoch zásadných právnych otázok:

1. v posúdení otázky (ne) aplikovateľnosti ustanovenia § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde na rozhodovanie predmetného sporu v nadväznosti na tvrdenie, že nájomný vzťah medzi účastníkmi zo zákona zanikol (tvrdenie sťažovateľky), resp., že nájomný vzťah medzi účastníkmi konania nezanikol a stále trvá (právný názor krajského súdu),

2. v posúdení otázky (ne) aplikovateľnosti ustanovenia § 41b ods. 2 (text za bodkočiarkou) zákona o ústavnom súde na riešenie právneho sporu medzi sťažovateľkou a odporkyňou v konaní pred krajským súdom vedenom pod sp. zn. sp. zn. 23 Co 263/05.

Ad 1. K otázke (ne) aplikovateľnosti § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde

Pri posudzovaní tejto otázky sa ústavný súd opieral o nasledovné skutkové a právne východiská:

1.1 V období od 21. júla 2000 do 31. januára 2002 platil a bol účinný § 15a zákona o Fonde detí a mládeže v znení zákona č. 220/2000 Z. z. v tomto znení:

„(1) Nájomné zmluvy a zmluvy o výpožičke uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sú účastníci zmluvy povinní dať do súladu s § 3a ods. 1, 2 a 3 do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, inak tieto zmluvy zaniknú po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.“

(2) Nájomca alebo vypožičiavateľ je povinný prenajatý majetok fondu alebo majetok fondu vo výpožičke po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 1 vypratať a vydať fondu. V prípade nesplnenia tejto povinnosti je povinný zaplatiť penále vo výške desaťnásobku mesačného nájomného za každý, aj začatý mesiac neoprávneného užívania prenajatého majetku fondu. Fond je oprávnený prenajatý majetok fondu alebo majetok fondu vo výpožičke vypratať na náklady nájomcu.

(3) V prípade zániku nájomnej zmluvy alebo zmluvy o výpožičke je fond povinný nahradiť nájomcovi alebo vypožičiavateľovi sumu zodpovedajúcu nákladom na zhodnotenie alebo na opravu prenajatého majetku fondu alebo majetku fondu vo výpožičke, zníženú o výšku odpisov technického zhodnotenia, ktoré nájomca alebo vypožičiavateľ vykonal na vlastné náklady, ak fond s vynaložením nákladov súhlasil a na ich náhradu sa zaviazal, po vypratání a vydaní prenajatého majetku fondu alebo majetku fondu vo výpožičke, a to najneskôr do šiestich mesiacov od vypratania a vydania.“

1.2 Z predloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľka 12. septembra 1995 uzatvorila ako prenajímateľka s odporkyňou ako nájomníčkou nájomnú zmluvu, ktorej predmetom bola nehnuteľnosť hotel J. a hotel B. s príslušenstvom na obdobie 30 rokov. Je nepochybné, že táto nájomná zmluva bola platná aj v období od nadobudnutia účinnosti zákona č. 220/2000 Z. z. (21. júla 2000). Z toho vyplýva, že na odporkyňu sa vzťahovali s účinnosťou od 21. júla 2000 povinnosti vyplývajúce z vtedy platného a účinného znenia § 15a zákona o Fonde detí a mládeže, t. j. okrem iného povinnosť dať do 6 mesiacov odo dňa účinnosti novely tohto zákona vykonanej zákonom č. 220/2000 Z. z. nájomnú zmluvu do súladu s § 3a ods. 1, 2 a 3 zákona o Fonde detí a mládeže pod sankciou, že po márnom uplynutí šiestich mesiacov nájomná zmluva zo zákona zanikne.

1.3 Z predloženej dokumentácie zjavne vyplýva, že v danom prípade si odporkyňa povinnosť vyplývajúcu zo zákona v zákonom ustanovenej lehote nesplnila, čo spôsobilo podľa názoru ústavného súdu zánik nájomnej zmluvy (zánik nájomného vzťahu) priamo zo zákona k 21. januáru 2001. V dôsledku nesplnenia zákonom ustanovenej povinnosti zároveň nastali právne účinky vyplývajúce priamo z § 15a ods. 2 zákona o Fonde detí

a mládeže, podľa ktorých vznikla odporkyňa povinnosť prenajatý majetok vydat' Fondu detí a mládeže.

1.4 Je nepochybné, že v prípade, ak odporkyňa dobrovoľne nesplnila povinnosť vyplývajúcu jej z ustanovenia § 15a ods. 2 zákona o Fonde detí a mládeže v znení novelizácie vykonanej zákonom č. 220/2000 Z. z., vznikol sťažovateľke nárok na vymáhanie tejto zákonnej povinnosti súdnou cestou. Sťažovateľka si toto svoje právo uplatnila podaním žaloby okresnému súdu 5. februára 2001.

1.5 Za daných okolností bolo z hľadiska predmetného súdneho sporu irelevantné, že s účinnosťou od 1. januára 2002 stratili platnosť a účinnosť ustanovenia § 15a zákona o Fonde detí a mládeže v znení novelizácie vykonanej zákonom č. 220/2000 Z. z. v dôsledku nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 25/00 zo 17. januára 2002, pretože nájomný vzťah zanikol v čase, keď ustanovenia § 15a zákona o Fonde detí a mládeže v znení novelizácie vykonanej zákonom č. 220/2000 Z. z. boli platné a účinné.

Ad 2. K otázke (ne) aplikovateľnosti ustanovenia § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde

Pri posudzovaní tejto otázky sa ústavný súd opieral o nasledovné skutkové a právne východiská:

2.1 Z textu § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde podľa názoru ústavného súdu nepochybne vyplýva, že prednostné pôsobenie princípu zachovania a ochrany ústavnosti pred princípom zachovania právnej istoty zákonodarca prostredníctvom neho síce na jednej strane umožnil, ale zároveň na druhej strane jeho pôsobenie obmedzil, a to len na nemožnosť (zákaz) nútene vymáhať povinnosti, ktoré boli uložené právoplatnými rozhodnutiami vydanými v občianskoprávnom alebo správnom konaní na základe právneho predpisu, ktorý celkom, sčasti alebo v niektorom ustanovení stratil účinnosť, t. j. jeho pôsobenie sa nevzťahuje na povinnosti, ktoré vznikli priamo zo zákona alebo z právnych vzťahov medzi spornými stranami (napr. zmluvy).

2.2 Z predloženej dokumentácie nesporne vyplýva, že v danom súdnom spore sa sťažovateľka nedomáhala núteného výkonu rozhodnutia súdu vydaného na základe ustanovení zákona č. 220/2000 Z. z., ktoré stratili v dôsledku nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 25/00 zo 17. januára 2000 účinnosť (a po uplynutí 6 mesiacov od jeho publikovania v Zbierke zákonov i platnosť), ale domáhala sa svojho subjektívneho práva vyplývajúceho z § 15a ods. 2 zákona o Fonde detí a mládeže v znení novelizácie vykonanej zákonom č. 220/2000 Z. z., ktoré jej vzniklo v dôsledku toho, že odporkyňa si nesplnila povinnosť uloženú jej § 15a ods. 1 zákona o Fonde detí a mládeže v znení novelizácie vykonanej zákonom č. 220/2000 Z. z. v zákonom ustanovenej lehote, v dôsledku čoho nájomný vzťah medzi sťažovateľkou a odporkyňou zanikol.

2.3 Pretože v danom prípade sa žaloba nedotýkala núteného výkonu rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci, ale subjektívneho práva, ktoré sťažovateľke vzniklo na základe právneho predpisu, ktorý bol v čase vzniku tohto práva platný a účinný, nebolo možné podľa názoru ústavného súdu na spor medzi sťažovateľkou a odporkyňou aplikovať ustanovenie § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že krajský súd v namietanom rozsudku sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 pochybil v posúdení otázky ďalšieho trvania nájomného vzťahu medzi sťažovateľkou a odporkyňou a v nadväznosti na to tiež v posúdení otázky aplikovateľnosti ustanovenia § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde na riešenie sporu medzi sťažovateľkou a odporkyňou, pričom právne názory krajského súdu uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sú v danom prípade podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné, keďže vyvolali svojimi dôsledkami neprípustný zásah do ústavou garantovaného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, a preto ústavný súd uzavrel, že rozsudkom sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 krajský súd porušil základné právo sťažovateľky upravené v čl. 46 ods. 1 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, bolo zároveň v danom prípade potrebné v záujme efektívnej ochrany ústavou garantovaného práva sťažovateľky na súdnu ochranu tiež zrušiť podľa čl. 127 ods. 2 ústavy rozsudok krajského súdu sp. zn. 23 Co 263/05 z 13. septembra 2005 a vrátiť mu ho na ďalšie konanie. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomenul, že podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde bude krajský súd v ďalšom konaní viazaný právnymi názormi ústavného súdu obsiahnutými v tomto rozhodnutí.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou nedomáhala priznania primeraného finančného zadostučinenia podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd o týchto otázkach nerozhodoval.

Čo sa týka úhrady trov konania, právny zástupca sťažovateľky ich vyčíslil v podaní doručenom ústavnému súdu 6. decembra 2006 v celkovej sume 1 469 022 Sk. Ústavný súd

priznal sťažovateľke úhradu trov konania v sume 8 682 Sk za tri úkony právnej pomoci urobené v roku 2006 po 2 730 Sk podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb v znení neskorších predpisov a trikrát po 164 Sk režijný paušál, zvýšené o 19 % DPH.

Trovy konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa výroku rozhodnutia.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2006